

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
4. Názov projektu	Inovujeme a vzdelávame pre prax
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z527
6. Názov pedagogického klubu	14b Klub učiteľov FG
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Dana Janečková
8. Školský polrok	september 2020 – január 2021
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	https://iavpp.spsbj.sk

10.

Úvod: V priebehu piatich mesiacov september 2020 až január 2021 školského roka 2020/2021 zasadal pedagogický klub Finančnej gramotnosti 10 krát. Členovia klubu sa stretávali v úvodných stretnutiach prezenčne a po prijatých opatreniach RUVZ a zahájenej dištančnej formy vzdelávania online - cez platformu FCC.

Témy stretnutí prebiehali podľa schváleného plánu na ktorých sme analyzovali témy:

- Ciele finančnej gramotnosti
- Národný štandard finančnej gramotnosti
- Práca s odborným textom – terminológia
- Praktické aktivity s FG
- Zadávanie otázok z odborných textov žiakom
- Tvorba testov na finančnú gramotnosť
- Komunikačné zručnosti – aktivizujúce metódy vyučovania
- FG a IKT

Všetky postrehy a diskusie ako aj výstupy, na ktorých členovia pracovali počas stretnutí sa stali užitočným materiálom a prínosom pre prax v každom odbore, v rôznych predmetoch.

Stručná anotácia

V priebehu stretnutí sa členovia klubu oboznámili s cieľmi finančnej gramotnosti v rámci edukačného procesu, plánom práce pedagogického klubu FG. Rozanalyzovali a prediskutovali program jednotlivých stretnutí a výstupy, ktoré aplikujú do predmetov v rámci školského vzdelávacieho programu, rozvoj kompetencií spojených so zodpovedným a udržateľným narábaním s osobnými financiami či zodpovedným spotrebiteľským správaním u žiakov.

„Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2“ a jeho zapracovanie do tematických výchovno - vzdelávacích plánov v daných odboroch a pre jednotlivé predmety.

Témou ďalšieho stretnutia bola navrhnúť praktické aktivity v rámci finančnej gramotnosti. Pri ich tvorbe členovia vychádzali zo svojich výchovno - vzdelávacích tematických plánov, v rámci ktorých vytvorili dokument o zapracovaní jednotlivých tém NŠFG, verzia 1.2. vydanéj MŠVVaŠ SR.

Ďalšie stretnutie bolo venované analýze spôsobov formulácie a kladenia otázok žiakom z odborných textov v rámci FG, ktorými by sme ako pedagógovia podporili samostatné a tvorivé myslenie našich žiakov.

Témou stretnutia č.7 bola Tvorba testov na finančnú gramotnosť.

Rámcovým programom stretnutia č.8 bola analýza metód aktívneho učenia, ktoré je možné využiť v rámci finančnej gramotnosti, aby žiaci nielen aktívne robili, ale súčasne aj rozmýšľali nad tým, čo robia.

Kľúčové slová:

rámcový program stretnutí, finančná gramotnosť, ciele finančnej gramotnosti, rozvoj finančnej kompetencie, národný štandard finančnej gramotnosti ver.1.2, kompetencie v oblasti finančnej gramotnosti, čiastkové koncepcie, finančná zodpovednosť spotrebiteľov, plánovanie, príjem a práca, rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov, úver a dlh, sporenie a investovanie, riadenie rizika a poistenie, metodika finančnej gramotnosti. praktické aktivity, prezentácie, bloomová taxonómia, kritické myslenie, diskusia, facilitácia. Štruktúra testov, typy testov, konštrukcia testu, formulácia testových úloh. Aktivizujúce metódy, kritické myslenie, bariéry aktivizujúcich metód, tabuľkový editor, práca s tabuľkami, používanie funkcií, typy grafov – preferencie pri používaní, legenda a formátovanie grafu.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Tento výstup predstavuje stručné zhrnutie z jednotlivých stretnutí a príklad výstupov, výsledkov práce členov klubu z jednotlivých stretnutí.

Jadro: Popis témy/problém

Na prvom úvodnom stretnutí konaného dňa 14. septembra sa členovia klubu zhodli na potrebe implementácie finančnej gramotnosti do edukačného procesu. Uvítali spoločné koordinované stretnutia v rámci tejto platformy, oboznámili sa s plánom práce pedagogického klubu FG a stanovili si termíny stretnutí klubu.

Zhodli sa na dvoch stretnutiach každý mesiac. Diskutovali o výstupoch v rámci stretnutí tak, aby im slúžili ako podporný materiál pri implementácii cieľov finančnej gramotnosti a rozvíjaní finančných kompetencií žiakov.

Členovia sa dohodli na vzájomnej spolupráci na stretnutiach a spracovaní tém v rámci svojich aprobačných predmetov a študijných odborov.

Koordinátorka klubu informovala o internetových portáloch, ktoré vymedzujú rámce finančnej gramotnosti, obsahujú metodiky k implementácii a inšpiratívne materiály na rozvoj finančnej gramotnosti. Stránka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu minedu.sk, obsahuje zverejnené dokumenty dôležité pre implementáciu FG do vyučovacieho prostredia: Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) aktuálna verzia 1.2 účinná od 1.9.2017, Metodika finančnej gramotnosti s účinnosťou od 1.9.2018. A ďalšie užitočné linky.

O stave finančnej gramotnosti na školách u testovaných 15 ročných sa uskutočnilo rozsiahle meranie od roku 2012 organizáciou OECD PISA, ktorá zaradila novú oblasť – Finančnú gramotnosť (PISA

2012 Financial Literacy). Štúdia OECD PISA zisťuje výsledky vzdelávania z pohľadu požiadaviek trhu práce (t. j. funkčnú gramotnosť žiakov z hľadiska teórie celoživotného vzdelávania sa) v trojročných cykloch. Naposledy v roku 2018. S výsledkami sa podrobnejšie môžu členovia klubu oboznámiť na stránke NUCEMu <https://www.nucem.sk/dl/4773/PISA%202018%20financna%20gramotnost.pdf>.

Členovia sa uzniesli na potrebe implementovať finančnú gramotnosť do tematických výchovno - vzdelávacích plánov pre jednotlivé predmety a odbory podľa aprobácie členov klubu.

Preto bola potrebná najskôr analýza kľúčového dokument - Národný štandard finančnej gramotnosti ver.1.2, ktorý bol schválený dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.

NŠFG je usporiadaný do šiestich tém: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov; Plánovanie, príjem a práca; Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov; Úver a dlh; Sporenie a investovanie, Riadenie rizika a poistenie.

Jednotlivé témy sú rozpísané do čiastkových kompetencií, pre tri úrovne. Na týchto úrovniach sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať.

Pre žiakov našej školy je aktuálne tretia úroveň. Tá je určená žiakom študijných odborov, ktorí dosiahnu úplné stredné všeobecné vzdelanie (gymnázium) alebo úplne stredné odborné vzdelanie (stredná odborná škola).

Názov a kód študijného odboru:

Predmet:

Téma č.1:

Ročník	Téma	Čiastková kompetencia

Tabuľka 1. Vzorová tabuľka

Implementácia NŠFG do tematických výchovno - vzdelávacích plánov v prostredí našej školy.

Učitelia daných predmetov zaradili jednotlivé kapitoly a témy NŠFG do vzdelávania podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok, na doplnenie tém v rámci učebných osnov všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov stredných škôl.

Úlohou pedagógov bolo vhodne vybrať čiastkovú kompetenciu, ktorú pri danej téme aplikovali, aby bol žiak schopný dosiahnuť očakávanú úroveň podľa dokumentu. Vid' Tabuľky 1. a 2.

Názov a kód študijného odboru: Informačné a sieťové technológie 2561 M

Predmet: Programovanie (ISCED3)

Téma č.2: Plánovanie, príjem a práca

Ročník	Téma	Čiastková kompetencia
1. ročník	Algoritmy	Kompetencia 1.: Identifikovať zdroje osobných príjmov. U3: Rozlíšiť nominálnu mzdu, reálnu mzdu a cenu práce. Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk,

		peňažný príjem domácnosti, štátne príspevky a sociálne dávky, príjem z podnikateľskej činnosti).
Téma č.2: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov		
1. ročník	Robotické stavebnice a programovateľné hračky.	Kompetencia 1.: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby. U3: Vysvetliť obvyklé spôsoby nakladania s voľnými finančnými prostriedkami. Zhodnotiť ako vplýva spotreba na úspory a/alebo investície. Kompetencia 3.: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe. U3: Vysvetliť tvorbu ceny na základe nákladov, zisku, DPH. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu.
1. ročník	Základné vybavenie robotической stavebnice	Kompetencia 3.: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe. U3: Vysvetliť tvorbu ceny na základe nákladov, zisku, DPH. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu.

Tabuľka 2. Implementácia NŠFG v TVVP v predmete PRO 1.roč.

Názov a kód študijného odboru: 2561 M informačné a sieťové technológie 2675 M elektrotechnika 3650 M stavitel'stvo 3918 M technické lýceum		
Predmet: Anglický jazyk (ISCED3)		
Téma č.2: Plánovanie, príjem a práca		
Ročník	Téma	Čiastková kompetencia
3. ročník	Zamestnanie	Kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Tabuľka 3. Implementácia NŠFG v TVVP v predmete ANJ 3.roč

Témou stretnutia č.3 bola práca s odborným textom – terminológia.
 Pri naplňaní tohto programu stretnutia členovia vychádzali z Metodiky pre zapracovania a aplikácie tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl.
 Odborné texty k jednotlivým témam Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.2, vydané MŠVVaŠ SR.

Nasledujúca tabuľka je výsledok zapracovania odbornej terminológie do plánu.

Takto sa výstupy (tabuľky č.3) z druhého stretnutia na základe dohody členov PK, doplnili o implementáciu odbornej terminológie pre nasledujúce predmety: ekonomika, úvod do podnikania, matematika, cudzí jazyk – anglický jazyk, cudzí jazyk v odbore, telesná výchova, odborné predmety v študijnom odbore technika a prevádzka dopravy, strojárstvo, stavebníctvo, informačné a sieťové technológie.

Názov a kód študijného odboru: Stavebníctvo, 3650 M staviteľstvo

Predmet: Odborné kreslenie (ISCED3)

Téma.5: Sporenie a investovanie

Ročník	Téma	Čiastková kompetencia
1. ročník	<p>Písmo</p> <p><u>Odborná terminológia:</u> Akcia, kurzy, bežný účet, sporiaci účet, termínovaný vklad, akcia, podielový list, dlhopis</p>	<p>Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy</p> <p>Úroveň 3.: Porovnať hlavné črty úročených účtov vo finančných inštitúciách (bežné účty, sporiace účty, termínované vklady). Porovnať riziká a výnosy z rôznych typov investícií (vrátane výnosov z podnikateľskej činnosti a dôchodkového sporenia).</p>
Téma č. 6: Riadenie rizika a poistenie		
1. ročník	<p>Priestorové zobrazenie</p> <p><u>Odborná terminológia:</u> Riziká v životnom poistení, riziká v neživotnom poistení</p>	<p>Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie</p> <p>Úroveň 3.: Popísať výber vhodného poistného produktu s ohľadom na vlastné potreby. Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.</p>

Tabuľka 4. Implementácia odbornej terminológie do TVVP

Odborná terminológia v rámci NŠFG bola v rámci jednotlivých predmetov zapracovaná do všetkých študijných odborov 3765 M technika a prevádzka dopravy, 3918 M technické lýceum, 3650 M staviteľstvo, 2675 M elektrotechnika, 2561 M informačné a sieťové technológie.

Pri všeobecno – vzdelávacích predmetoch (TSV, ANJ, AGO) ale aj pri niektorých odborných predmetoch informatických (OSY, PRO, SIE) alebo strojárskych (KOC, MECH, ODK, RPJ, TEC, AXY..) sa opakuje 1. téma NŠFG „Finančná zodpovednosť spotrebiteľov“ a 3. téma NŠFG “Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov“. V ekonomických predmetoch a matematike sú zahrnuté takmer všetky témy (1. až 6. téma) NŠFG.

Učitelia pripravili vzor prezentácie v Power Pointe (prvú, druhú a poslednú snímku) a úvodnú stránku pri textových súboroch. V procese návrhu prezentácií podľa výberu k danej téme zo Štandardu finančnej gramotnosti 1.2, sa členovia klubu učiteľov FG predovšetkým venovali zjednoteniu

úvodných snímok v prezentácii a špecifikovania možných zdrojov použitých pri ich tvorbe a následne samotnej práci na prezentáciách.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov

Názov projektu: **Inovujeme a vzdelávame pre prax**

Kód ITMS2014+: 312011Z527

Pedagogický klub finančnej gramotnosti

Meno a priezvisko: **Ing. Mgr. Helena Labancová**

Šk. rok 2020/2021

Obrázok 1. Praktická aktivita, úvodná snímka

Ciele : vypracovať rodinný rozpočet (ďalej RR),
analyzovať RR

Aktivita č.1: vypracovať jednoduchý rozpočet hospodárenia domácnosti

Aktivita č.2: vytvoriť zásady zostavovania rodinného rozpočtu

Aktivita č.3: navrhnúť riešenie prebytkového alebo schodkového rozpočtu

Aktivita č.4: zistiť schválený rozpočet SR na rok 2020

Čas trvania : 35 minút

Metódy: skupinová práca, riešenie problémových úloh, analýza informácií, argumentácia, diskusia

Pomôcky: pracovný list, PC s prístupom na internet , interaktívna tabuľa

Obrázok 2. Praktická aktivita. Predmet EKONOMIKA

Aktivita č.1: schéma rozpočtu (riešenie)

PRÍJMY		VÝDAVKY	
Položka	Suma (€)	Položka	Suma (€)
Adam Nový	1 100	inkaso	300
manželka	750	potraviny	300
		školské výdavky	200
		oblečenie	150
		hygienické potreby	70
		sporenie	145
		poistenie	65
		údržba domu, záhrady	100
		sporenie	150
		PHM	100
		splátka pôžičky	110
Spolu	1 850	Spolu	1 690
ZOSTATOK	+ 160		

Obrázok 3. Aktivita č.1: vypracovať jednoduchý rozpočet hospodárenia domácnosti. Predmet EKONOMIKA

•**Ciele:** Vypracovať návrh rozpočtu na rekonštrukciu kúpeľne – navrhnuť dlažbu, obklady zariadenie predmety a prevedenie prác.

•**Aktivita:** Vyhľadať na internete ponúkané obklady, dlažby, zariadenie predmety , realizačné firmy, porovnať menej nákladné a drahšie varianty, ceny vybraných materiálov zapisovať

•**Čas trvania:** 30 minút

•**Metódy:** skupinová práca, riešenie problémových úloh, získavanie informácií, vyhodnocovanie, diskusia

•**Pomôcky:** PC s internetom, tlačiareň

Obrázok 4. Predmet: Adaptácie a rekonštrukcie stavieb

Ciele: Vypracovať rozpočet – cena dopravy, vstupné Autosalón Ženeva, ubytovanie, sprievodné podujatie a poistenie pre 45 platiacich študentov

Aktivity: Vyhladať na internete cenu vstupného na autosalón Ženeva 2017, porovnať finančné náklady na dopravu od rôznych dopravcov, navrhnuť sprievodné podujatie v blízkom okolí s cenovou kalkuláciou, návrh vhodného ubytovania na jednu noc

Čas trvania: 40 minút

Metódy: Skupinová práca, riešenie problémových úloh, analýza informácií, argumentácia, diskusia

Pomôcky: PC s prístupom na internet

Obrázok 5. Predmet: Cestné vozidlá

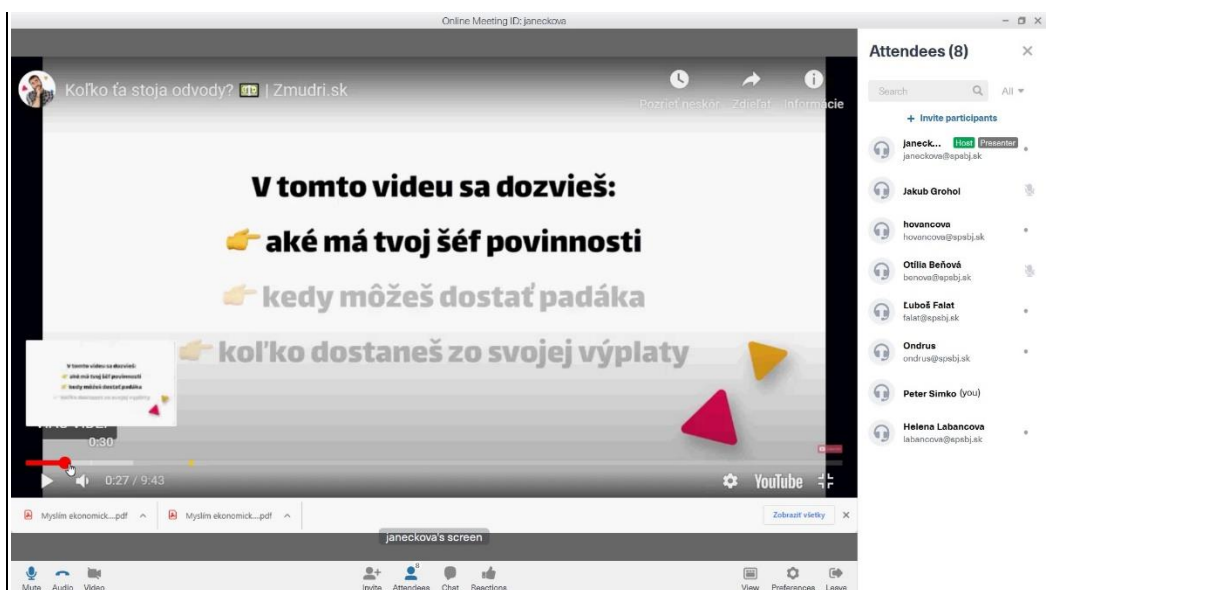
Témy spracovaných prezentácií boli:

- Rozpočet (rodinný, štátny)
- Rekonštrukcia kúpeľne v bytovom dome
- Nákupné a zábavné centrá
- Finančný rozpočet - autosalón Ženeva

Na 6. stretnutí sme sa s členmi pedagogického klubu venovali zadávaniu otázok z odborných textov žiakom.

Dnešná doba si vyžaduje schopnosti, ako analyzovať, argumentovať, vyvodiť závery, oponovať, presviedčať a pod. Avšak žiaci, ktorí prichádzajú na strednú školu, majú tendencie „odrecitovať“ svoje vedomosti a nič viac.

Tento fakt viedol učiteľov k tomu, aby sa viac venovali kladeniu aktivizujúcich otázok, a umožnili žiakom pracovať s informáciami (vedomosťami) namiesto ich pasívneho prijímania, umožňujúc rozvíjať ich komunikačné schopnosti.

Obrázok 6. Alternatívne zdroje dostupné na internete

Od učiteľa sa vyžaduje, aby poznal a volil vhodnú stratégiu kladenia otázok. Sled otázok musí byť starostlivo vopred premyslený, zároveň však musí byť učiteľ dostatočne flexibilný, aby bol schopný prispôsobiť svoju vopred pripravenú stratégiu kladenia otázok potrebám žiakov a priebehu diskusie. Odpovede žiakov sú súčasťou diskusie, takisto aj neplánované otázky, ktoré môžu z diskusie vyplývať. Vytvorenie takejto stratégie vyžaduje od učiteľa dôkladnú prípravu lekcie a zvládnutie zručností v kladení otázok aj v odpovedaní.

FACILITÁCIA

Ako viesť stretnutia, rozhodovať v skupine a spoločne plánovať

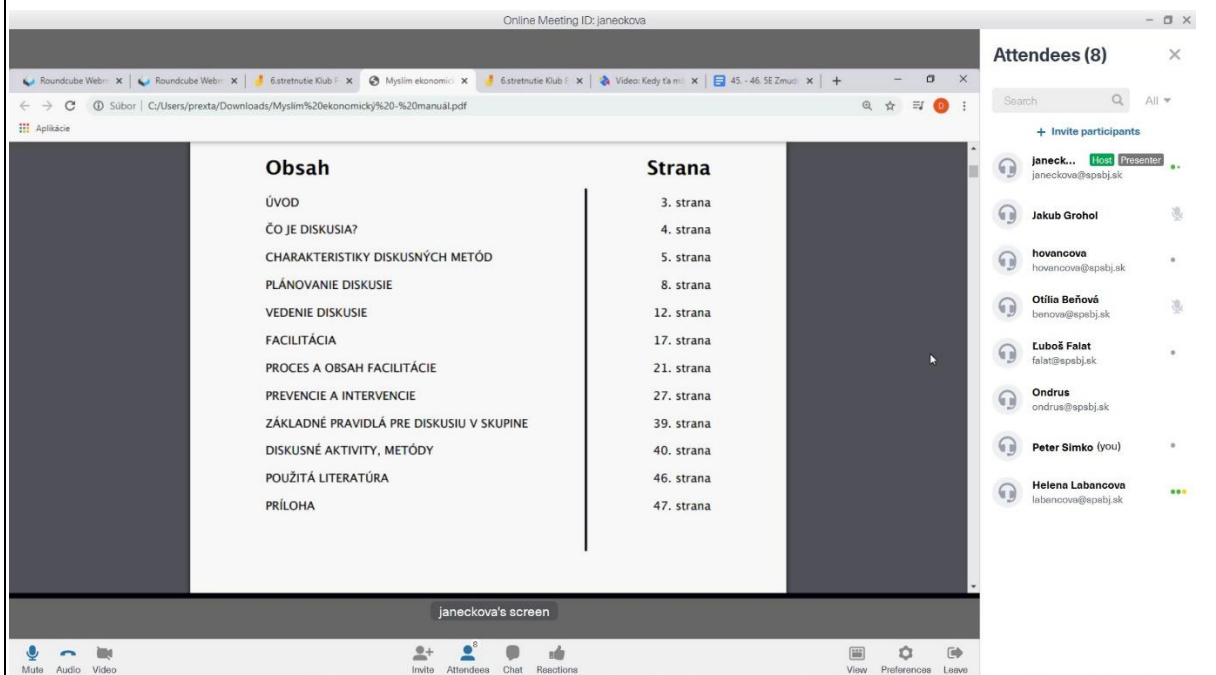
DUŠAN ONDRUŠEK, KAROLÍNA MIKOVÁ (Eds.)

Obrázok 7. Facilitácia

Bežné kladenie otázok v škole prebieha nasledovne: Otázka učiteľa - odpoveď žiaka – reakcia učiteľa (zhodnotenie odpovede žiaka učiteľom).

Ak však chceme, aby sa žiaci stali súčasťou procesu učenia, musíme ich viesť k tomu, aby si sami kládli otázky a aby sa naučili klásť otázky aj iným, aby si tak mohli ujasňovať myšlienky, overovať koncepty, aby sa ich učenie stalo efektívnejšie. Jednoducho, žiaci sa nemôžu naučiť byť dobrými komunikátormi bez komunikácie v dialógu.

Učítelia na stretnutí v prvom rade vychádzali z Bloomovej taxonómie poznávacích cieľov a kladenia otázok do diskusie.

Obrázok 8. Teoretické východiská diskusie

Okrem diskusie je vhodné využívať aj facilitácie ako aktivizujúcu metódu vyučovania. Pri štúdiu a analýze tejto problematiky učítelia vychádzali z rôznych zdrojov napr. Myslíim ekonomický. Metodická príručka. [online]. Dostupné na: <http://myslimekonomicky.etrend.sk/>, ďalej <https://www.zmudri.sk/p/ucitel>.

Tréningový manuál

Aleš Bednařík Eva Ţuríková

Obrázok 9. Myslíim ekonomický. Metodická príručka

Učítelia prešli od najnižšej úrovne 1 VEDOMOSTI až po najvyššiu úroveň 6 Zhodnotenie

Úroveň 1. VEDOMOSTI Schopnosť vybaviť si skôr naučenú látku. Zhodnotenie otázky a výzvy zameranej na vybavenie si skôr naučenej látky – opakovanie. Príklad:

- Pomenujte...
- Usporiadajte...
- Kto? ...Kedy? ...Čo? ... •

Uzavreté otázky, na ktoré možno odpovedať áno alebo nie (Bolo ... ? Je... ?)

- Do akej miery...?
- Popíšte..., označte..., vyberte...

Úroveň 6. ZHODNOTENIE Schopnosť posúdiť hodnotu materiálu na základe špecifických kritérií. Otázky a výzvy vyžadujúce od študentov posúdenie/zhodnotenie niečoho založené na určitých kritériách. Príklady:

- Posúďte tieto.. myšlienky, návrhy, názory...v zmysle...
- Z akého dôvodu dávate prednosť...
- Odhadnite..., zhodnoťte..., zdôvodnite..., stanovte..., určite...

Pri tvorbe testov na finančnú gramotnosť členovia pedagogického klubu postupovali takto. V prvom kroku sme si špecifikovali čo je didaktický test.

Didaktický test je druh skúšky, kde testovaný subjekt vykonáva určitú aktivitu s cieľom prezentovať svoje vedomosti, znalosti a schopnosti. Tvorba takéhoto testu predstavuje náročný proces vyžadujúci dostatok času na prípravu. Okrem teoretických východísk sme sa venovali aj odbornému-metodickému problému pri príprave a tvorbe didaktických testov. Sústredili sme sa na rozdiel medzi písomnou prácou a didaktickým testom, funkciám a vlastnostiam didaktických testov a klasifikácii didaktických testov.

Samotnej tvorbe testov bola venovaná druhá časť stretnutia. Dohodli sme sa na spoločných kritériách pri tvorbe testov na finančnú gramotnosť a následne sme sa rozdelili na dve skupiny. Pri tvorbe didaktických testov sme sa snažili vyhýbať produkčným otvoreným úlohám so širokou odpoveďou a dvojstupňovým úlohám zahŕňajúcim viacero údajov. Nepoužívali sme úlohy s viacerými správnymi odpoveďami, dodržiavali sme zásadu, aby sa nesprávne odpovede obsahovo a štylisticky neprekrývali, usilovali sme sa formulovať také zadania, aby boli pre žiakov zaujímavé, ale súčasne boli vypracované na základe všetkých overených pravidiel a zásad pre validný, reliabilný i praktický didaktický test. Praktickej tvorbe testov na finančnú gramotnosť bola venovaná tretia časť nášho siedmeho stretnutia. Úlohou prvej skupiny bolo vypracovať test pre tretí ročník, druhá skupina pracovala na teste pre štvrtý ročník strednej školy. Nami vypracované testy sa nachádzajú v prílohe tejto zápisnice.

Ukážka z testu pre tretí ročník. Obrázok č. 10. Obsahuje 18 otázok.

Ukážka z testu pre štvrtý ročník. Obrázok č. 11. Obsahuje 20 otázok.

KVÍZ FINANČNEJ GRAMOTNOSTI 3. ročník

1. Ako sa nazýva zvyčajne štvormiestne identifikačné číslo viažuce sa k platobnej karte umožňujúce vykonávať transakcie ako sú napr. platba za tovar v obchode, výber z bankomatu?
.....
2. Čo je investovanie?
 - a) zhodnocovanie úspor
 - b) využitie kapitálu s cieľom dosiahnuť zisk
 - c) otvorenie bežného účtu
3. Ktorý z produktov lízingovej spoločnosti je pre vás výhodnejší pri kúpe automobilu v hodnote 10 000,-- eur?
 - a) Lizing A: Akontácia 30 %, s 36 splátkami vo výške jednej splátky 210,-- eur
 - b) Lizing B: Akontácia 20 %, s 36 splátkami vo výške jednej splátky 230,-- eur
 - c) Lizing A
 - d) Lizing B
4. Každú investíciu je potrebné zhodnotiť. Pred investovaním by sme mali brať do úvahy 3 faktory, ktoré sú súčasťou investičného trojuholníka a to:
 - a) riziko, výnos a likvidita
 - b) riziko, výnos a daň
 - c) riziko, investícia a likvidita
5. Ako sa nazýva poistenie nehnuteľnosti v prospech banky?
.....
6. Čo je **kontokorent**?
.....
7. Čo je fixácia hypotéky?
 - a) prerušenie splácania hypotéky po dohode s bankou v prípade dočasnej neschopnosti splácať
 - b) zaistenie nemennej výšky úrokovej sadzby úveru na dopredu dohodnuté obdobie
 - c) záväzok, že veľkú hypotéku splatíte pôvodnej banke za výhodnejších

Obrázok 10. Test z finančnej gramotnosti pre 3.roč.

KVÍZ FINANČNEJ GRAMOTNOSTI 4. ročník

1. Čo znamená skratka RPMN?
.....
2. Kto má nárok na starobný dôchodok zo Sociálnej poisťovne?
.....
3. Ktorá inštitúcia plní úlohu hlavného kontrolóra finančného trhu, funkciu banky pre štát a riadi menovú politiku Slovenska?
.....
4. Čo je dlhopis?
.....
5. Čo sú valuty?
.....
6. Čo je mena?
.....
7. Komu spôsobí inflácia najväčšie problémy?
.....
8. Aké je kapitálové poistenie
.....
9. Čo predstavuje druhý dôchodkový pilier?
.....
10. Ako funguje kontokorentný úver, čiže povolené prečerpanie k bežnému účtu?
 - a) Banka poskytne dlžníkovi úver jednorazovo na účet a ten ho jednorazovo vyčerpá
 - b) Banka poskytne dlžníkovi úver a ten ho postupne čerpá a jednorazovo vráti
 - c) Banky poskytne dlžníkovi úverový limit a je len na ňom, kedy ho čerpá a ako
11. Ktoré z týchto troch je správne tvrdenie?
 - a) Hypotéka musí byť ručená nehnuteľnosťou a má oveľa dlhšiu dobu splácania než spotrebný úver
 - b) Hypotéka sa musí použiť len na nehnuteľnosť a je bez poplatku za vybavenie

Obrázok 11. Ukážka testu z finančnej gramotnosti pre 4.roč.

8. Čo znamená konsolidácia úverov?
 - a) ponuka ako aj vybavenie úveru cez telefón
 - b) postúpenie nesplácaných úverov inkasnej spoločnosti, ktorá sa zaoberá inkasom nedobytných pohľadávok
 - c) zlúčenie viacerých úverov klienta do jedného výhodnejšieho
9. Všetky banky pôsobiace na slovenskom trhu môžu byť účastníkmi SRBI? Čo vyjadruje táto skratka?
.....
10. Na bežný účet ste mali zadanú inkasnú platbu pre mobilného operátora. Ak inkasná platba neprebehla z dôvodu prevýšenia inkasného limitu alebo nedostatku peňazí na vašom účte, dostanete upomienku od dodávateľa a táto môže byť spojená s finančnou sankciou. Kto nesie zodpovednosť za vzniknutú škodu?
 - a) iba banka
 - b) banka spolu s majiteľom bežného účtu nerozdielne
 - c) majiteľ bežného účtu
11. Ktoré z týchto troch je správne tvrdenie?
 - a) hypotéka musí byť ručená nehnuteľnosťou a má oveľa dlhšiu dobu splácania než spotrebný úver
 - b) hypotéka sa musí použiť len na nehnuteľnosť a je bez poplatku za vybavenie
 - c) za hypotéku sa ručí nehnuteľnosťou a je bez poplatku za vybavenie
12. Všetky banky pôsobiace na slovenskom trhu môžu byť účastníkmi SRBI. Čo vyjadruje táto skratka?
.....
13. Čo je finančná gramotnosť?
.....
14. Čo je zmenka?
.....
15. Čo je oceňovanie rizika?
 - a) územie, na ktorom pôsobí ponuka a dopyt po produktoch poistenie
 - b) akt, ktorým poistený alebo poškodený oznamuje poisťovní, že došlo ku škode, ktorá je krytá
 - c) analýza rizík a stanovenie predpokladov vzniku škôl vo vecnom, finančnom

12. Bezúročné obdobie na kreditnej karte znamená?

1. Obdobie, počas ktorého nemáte určenú sumu, ktorú si z kreditnej karty požičiate
2. Obdobie bez získania úrokov vo svoj prospech z peňazí uložených na kreditnej karte
3. Obdobie bez úrokov na akýchkoľvek úveroch z banky, ktorá kreditnú kartu vydala

13. Ak by ste si chceli uložiť peniaze na termínový vklad, ktorá možnosť bude pre vás finančne najvýhodnejšia?

- a) Termínovaný vklad s ročnou úrokovou sadzbou 1,5 %
- b) Termínovaný vklad s celkovou úrokovou sadzbou 3,5 0 počas troch rokov
- c) Obe možnosti sú rovnako výhodné

14. Čo znamená pojem poisťná suma?

- a) Mesačná suma, ktorú budete platiť za poistenie
- b) Ročná suma, ktorú budete platiť za poistenie
- c) Suma, na ktorú je poistený daný hnuťelný alebo nehnuteľný majetok

15. Čo je investičné portfólio?

- a) Celková zadlženosť človeka vrátane leasingu a tovaru na splátky
- b) Zabezpečenie investície proti výraznému poklesu jej hodnoty
- c) Súbor investičných aktív investora a ich rozdelenia do investičných nástrojov a regiónov

16. Ktorý parameter je najobjektívnejší pre posúdenie celkových nákladov na úver?

- a) Úroková sadzba
- b) Výška mesačnej splátky
- c) Ročná percentuálna miera nákladov – RPMN

17. Čo je investovanie?

- a) Zhodnocovanie úspor
- b) Využitie kapitálu s cieľom dosiahnuť zisk
- c) Otvorenie bežného účtu

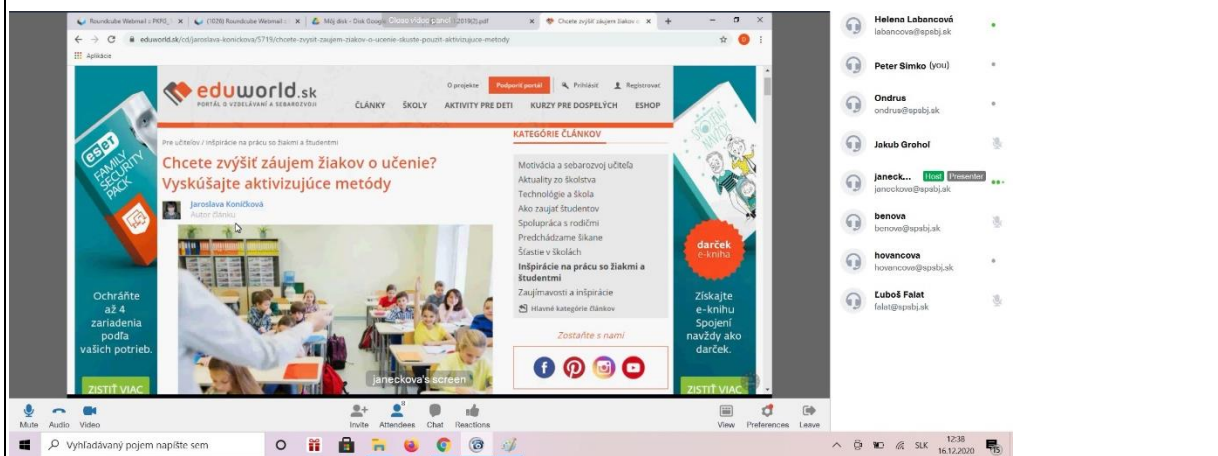
18. Aký je rozdiel medzi debetnou a kreditnou kartou?

- a) Kreditná karta je naviazaná na bežný účet, možno ňou čerpať prostriedky do výšky disponibilného zostatku na bankovom účte a debetná karta je platobná karta, ktorá je formou bankového úveru a majiteľ využíva peniaze banky
- b) Nie je medzi nimi žiaden rozdiel

Zaujímavou témou 8. stretnutia boli aktivizujúce metódy vo vyučovaní a rozvoj kritického myslenia u žiakov.

Aktivizujúce metódy by mali byť tie, ktoré podporia aktívnu účasť a spoluúčasť žiaka na získaní vedomostí a poznatkov. Veľmi dôležitou úlohou učiteľa je nielen vyučovať, t. j. odovzdávať učivo, ale aj naučiť žiakov učiť sa. Aplikovať vo vyučovaní také aktívne procesy zamerané na žiakov, žiaka,

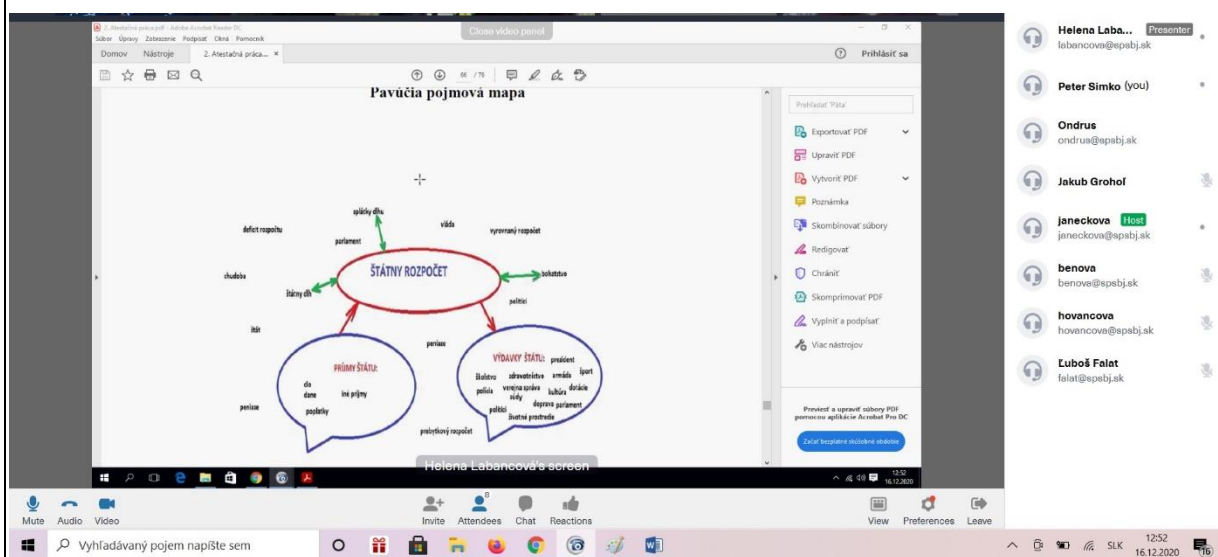
ktoré ho „donúti“ chtiac-nechtiac vytvárať si, na základe informácií a skúseností získaných z tohto učiva, svoju vlastnú zmysluplnú a viacnásobne prepojenú sieť vedomostí. Pri aktívnom vyučovaní žiaci študujú myšlienky, pracujú s textom, riešia problémy a aplikujú získané vedomosti do praxe. Vyučovaciu metódu učiteľ zvolí na základe cieľa výučby, obsahu učiva a jeho analýzy.

Obrázok 12. Aktivizačné metódy učenia - online zdroj

V odbornej literatúre sa uvádzajú aj tieto aktivizačné vyučovacie metódy:

- Metódy rozvoja kritického myslenia, pomocou ktorých sa u žiakov rozvíjajú schopnosti kriticky myslieť a na základe toho prijímať konečné rozhodnutia: sokratovská metóda, metóda kladenia otázok, písomné práce, eseje, prípadová štúdia, inscenačná metóda, stratégia myslenia a učenia EUR.
- Metódy rozvoja tvorivého myslenia (heuristika), ktoré pomáhajú žiakom rozvíjať jednotlivé tvorivé schopnosti, ako sú fluencia, flexibilita, originalita, senzitivita, redefinícia, elaborácia: DITOR, TRIZ, stratégia podnetných otázok, metóda zoznamu kontrolných otázok, IDEALS, Quickstorming, Brainstorming, metóda Philips 66, Synektika, morfológická analýza. Aktivizačné metódy vedú vyučovanie tak, aby boli edukačné ciele dosahované najmä na základe vlastnej činnosti žiakov.

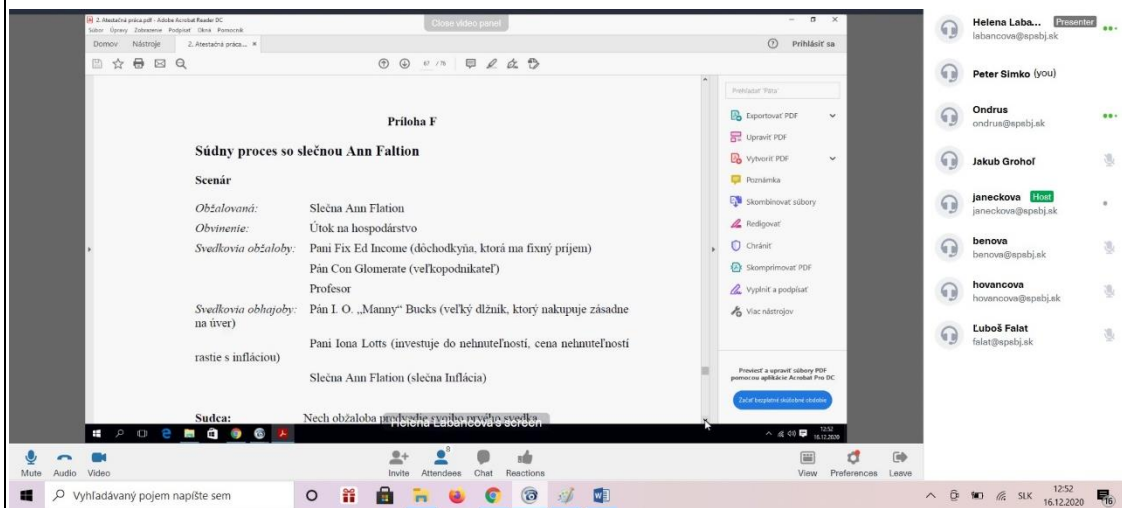

Obrázok 13. Pojmová mapa

Vybrané aktivizačné metódy, s ktorými na hodinách pracujú členovia klubu.

- Inscenačné metódy – hranie roly.

Podstata metódy „hrania roly“ spočíva v simulácii stanovených situácií a riešenie sa realizuje pomocou hrania rolí žiakmi. Téma inscenácie vyžaduje pochopenie podstaty jednotlivými aktérmi, dostatočný priestor na tvorivé rozvíjanie ich individuálnych stratégií a dostatočne silnú osobnú motiváciu. Pomocou tejto metódy sa u žiakov rozvíjajú, napríklad tieto kompetencie: čítanie s porozumením, schopnosť hrať rolu, schopnosť odborne sa vyjadrovať, písanie, formulácia viet, schopnosť riešiť problémy, schopnosť pracovať vo dvojici, komunikatívnosť, schopnosť prezentovať dosiahnuté výsledky, schopnosť oponovať, schopnosť analyzovať.

Obrázok 14. Hranie roľ

- Didaktická hra

Je metóda, ktorú sme zaradili do edukačného procesu na škole. Každá didaktická hra má mať svoj cieľ a presné pravidlá, ktorými sa riadi. Didaktické hry možno využívať pri vysvetľovaní, overovaní, upevňovaní učiva, ale aj na spustenie vyučovania a motiváciu žiakov. Hra musí byť primeraná veku, musí zodpovedať úlohám výchovnej práce a tematickým celkom príslušného učiva.

Prostredníctvom herných situácií sa dajú so žiakmi riešiť i zložité úlohy a problémy, lebo hra sa pre nich stáva silným motivačným stimulom, ktorý je schopný zmobilizovať ich kognitívny potenciál, hlavne pri súťaživých hrách. Didaktická hra je priamo konštruovaná tak, aby hrovou formou rozvíjala poznávacie funkcie.

- Pracovné listy.

Pracovné listy sa považujú za veľmi vhodnú a účelnú pomôcku pri výučbe odborných predmetov. Môžu mať široké uplatnenie vo všetkých fázach učebného procesu ako vhodný doplnok, podpora, prípadne aktualizácia informácií základného učebného zdroja.

Spájajú možnosti učebného textu s vlastným, aktívnym vkladom žiaka buď formou samostatnej, alebo skupinovej práce. Ich zostavovanie nie je jednoduché. Je časovo náročné, vyžaduje si orientáciu v danej odbornej problematike a všeobecnej didaktike.

- Metóda Cinguain (päťlístok)

Je metódou, prostredníctvom ktorej môžeme dosiahnuť syntézu vedomostí, reflektovať porozumenie danej témy a vytvoriť k nej svoj postoj. Pomenovanie pochádza z francúzštiny a je odvodené od slova cinq – päť. Ide o päťveršovú „báseň“ zhŕňajúcu informácie, zachytávajúcu myšlienky, pocity a presvedčenia v podobe stručných a výstižných výrazov, ktoré opisujú alebo

reflektujú tému. Táto metóda je na rozvoj tvorivého myslenia, rozvíja fluenciu. Žiaci si uvedomujú pojmy, vlastnosti a vzťahy. Túto metódu je možné využiť aj na sebahodnotenie a tiež na spätnú väzbu, na začiatku školského roku na spoznávanie „diagnostikovanie“ žiakov.

- Pravidlá na zostavenie básne sú nasledovné:

1. verš: jednoslovné pomenovanie témy - podstatné meno,
2. verš: dvojslovný opis témy - dve prídavné mená,
3. verš: trojslovné vyjadrenie činnosti - tri slovesá,
4. verš: štvorslovné vyjadrenie pocitu, emocionálneho vzťahu k téme,
5. verš: jednoslovné synonymum témy.

Zvolená téma: Zisk

Zisk
účtovný, daňový
vzniká, narastá, podporuje
je prostriedkom samofinancovania firmy
zdroj

- Dopĺňovačka

Cieľ: Dopĺňovať do viet vhodné slová tak, aby vety dávali zmysel.

Táto vyučovacia metóda sa dá využiť na konci hodiny, aby si žiaci overili, či správne pochopili obsah učiva a dokázali produkovať netradičné závery.

Úloha: Doplníte do vety chýbajúce slovo.

Peniaze nám slúžia na

Ďalšie metódy s ktorými sa členovia PKFG oboznámili na stretnutí sú na

<https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/5719/chcete-zvysit-zaujeme-ziakov-o-ucenie-skuste-pouzit-aktivizujuce-metody>

Členovia PKFG zhodnotili, aké majú skúsenosti s aktivizujúcimi metódami a aké bariéry (problémy) tieto metódy sprevádzajú:

Časová dotácia témy.

Je potrebné zvážiť, či máme dostatok času na využívanie aktivizujúcich metód, pretože niektoré z nich sú časovo náročné.

Úroveň schopností, vedomostí a zručností žiaka.

Aktivizujúce metódy si vyžadujú aktívnu účasť žiaka, ale takisto predpokladajú, že žiak bude schopný zapojiť sa do tohto myšlienkového pochodu.

Atmosféra v kolektíve, klíma triedy.

Bohužiaľ, nie v každom kolektíve je možné realizovať akúkoľvek aktivizačnú metódu. Bariérou môžu byť napäté vzťahy učiteľ – žiak alebo žiaci medzi sebou, nevhodná „konštelácia“ žiakov v triede a pod.

Organizačné formy výuky a priestorové možnosti triedy. Odborné učebne, triedy s pevne uchytenými lavicami, úzky priestor v triede, nedostatočná technická vybavenosť môžu taktiež predstavovať bariéru. Obmedzením môže byť aj trieda s vysokým počtom žiakov.

Podpora rodičov pri aktivizačnom osvojovaní učiva. Neštandardnosť nových metód môže vzbudiť nedôveru rodičov v efektivitu práce učiteľa, obviňovanie učiteľa z ohrozovania ich dieťaťa.

Učiteľovo poňatie výuky. Pokiaľ učiteľ nie je naklonený aktivizujúcim metódam, len ťažko ich bude používať.

Témou stretnutia č.9 a č.10 bola Finančná gramotnosť a IKT. Podrobnejšie sme sa venovali práci s tabuľkami a grafmi. Tabuľky a grafy sú prezentované v každodennom živote a je dobre vedieť im porozumieť, rozanalyzovať ich. Je to jednoduchý a prehľadný spôsob ako zobrazit' rôzne informácie a údaje.

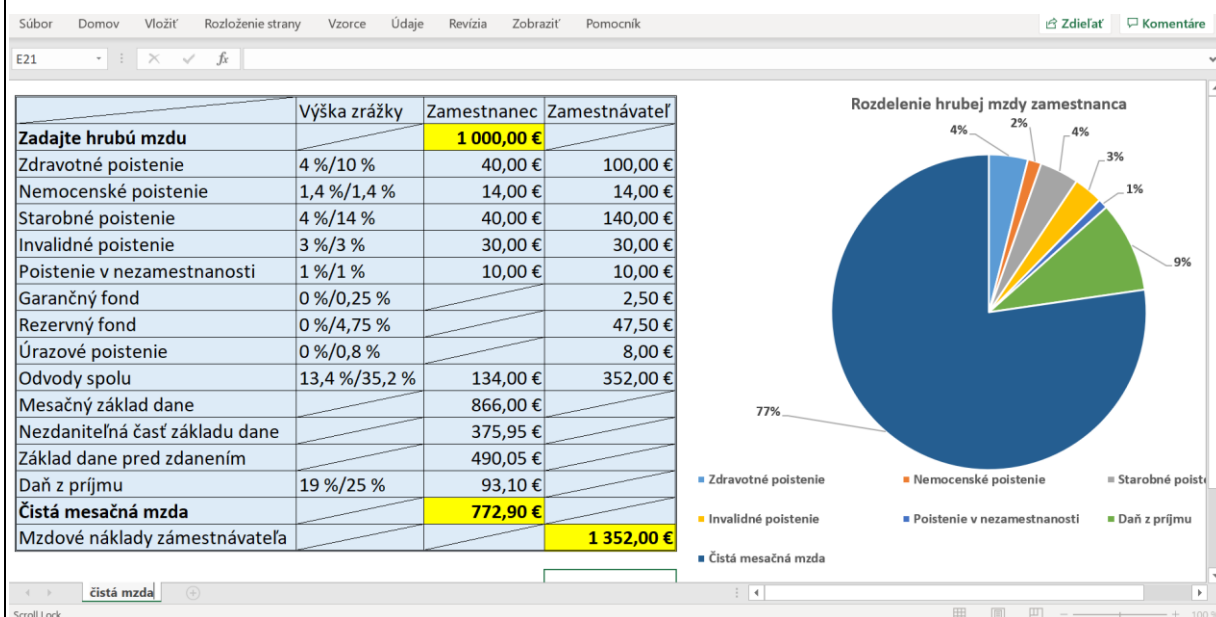
Porovnávali sme rôzne softvéry tabuľkových editorov, videli sme ich prostredie, spoznali sme výhody a nevýhody použitia daných programov.

Zjednotili sme poznatky – zručnosti členov klubu, ktoré využívajú v prostredí Excel. Boli odprezentované základné zručnosti potrebné pre prácu s tabuľkami a to napríklad práca s bunkami a formátovanie tabuľky. Ale aj náročnejšie zručnosti - práca s matematickými či štatistickými funkciami ako je napríklad suma, priemer, minimum, maximum, ako aj práca s grafom. Vhodný výber typu grafu, formátovanie legendy alebo hodnôt v grafe.

<p>Predmet: Informatika</p> <p>Ročník: druhý</p> <p>Tematický okruh: Plánovanie a hospodárenie s peniazmi</p> <p>Téma: Výpočet čistej mzdy</p>	<p>Ciele: zadefinovať mzdu, charakterizovať jej formy, vypočítať čistú mzdu a cenu práce</p> <p>Aktivity: vyhľadať informácie týkajúce sa odmeňovania, zrážok zo mzdy, využiť svoje vedomosti z predmetu ekonomika v 1.ročníku a z predmetu informatika v 2. ročníku a v programe Excel zostaviť tabuľku na výpočet čistej mzdy a ceny práce a príslušný graf</p> <p>Čas trvania: 40 minút</p> <p>Metódy: individuálna práca s učebnicou, pri PC analýza informácií, riešenie problémových úloh, argumentácia, diskusia</p> <p>Pomôcky: PC s prístupom na internet, učebnica Podniková ekonomika 1</p>
--	---

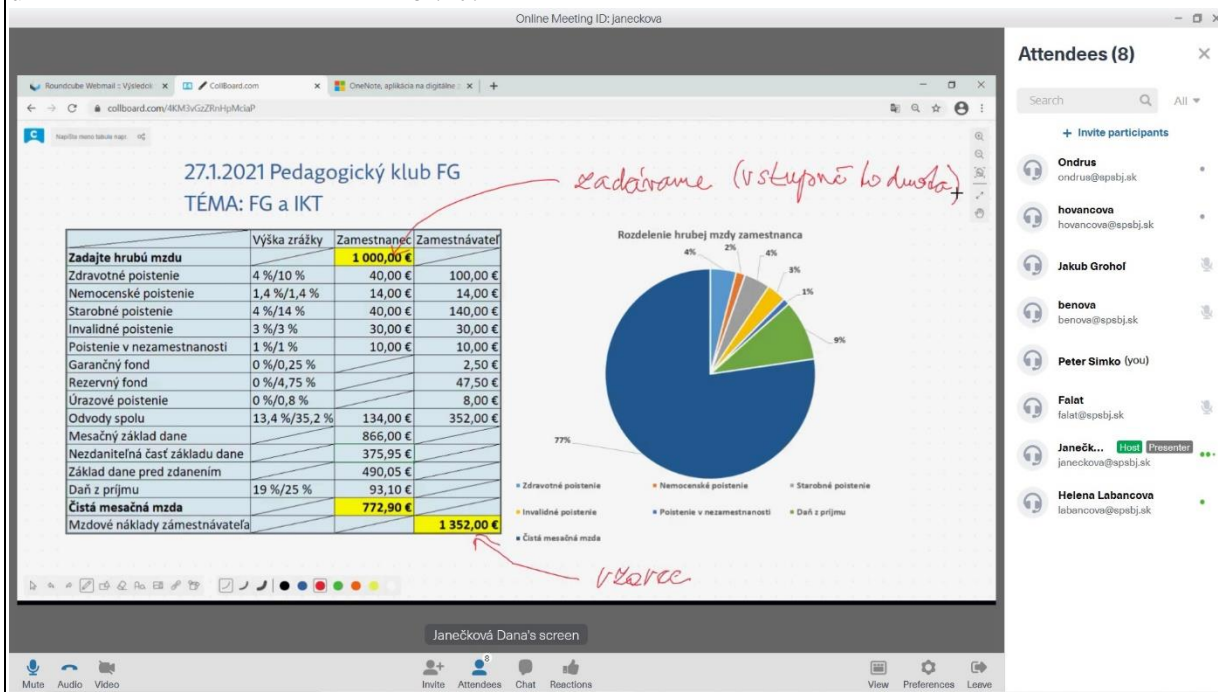
Obrázok 15, Plánovanie a hospodárenie - ppt

Najviac času sme venovali tretej časti, kde sme na základe dosiahnutých znalostí a zručností v tabuľkovom editore, vypracovali aktivitu Plánovanie a hospodárenie s peniazmi (Obrázok 16). Našou úlohou bolo vytvoriť tabuľku s údajmi o zrážke mzdy a vypočítať čistú mzdu. K tomu sme mali vytvoriť príslušný graf. Pracovali sme s rôznymi predvolenými funkciami ako napr. SUM alebo ROUNDOWN, ale aj s funkciami, ktoré sme vytvorili my na základe vzorca pre dané výpočty.

Obrázok 16. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi - Excel

Ďalším nástrojom, ako zdieľať pri dištančnom vzdelávaní aktivitu žiakov priamo – interaktívne a sledovať tak ich myšlienkové postupy, je online aplikácia collboard.com. Zdieľaním odkazu, napríklad cez chat v konferenčnom hovore, všetci účastníci vidia postupne kroky spracovávaní údajov u konkrétného účastníka – žiaka obr.17.

Obrázok 17. Collboard.com

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Z jednotlivých stretnutí vzišli nasledujúce závery:

Zvyšovať finančnú gramotnosť a kompetencie v tejto oblasti môžeme v rámci všetkých predmetov.

Členovia klubu sa zhodli, že je veľmi dôležitá implementácia finančnej gramotnosti do odborných i všeobecnovzdelávacích predmetov.

Členovia klubu sa oboznámili s dokumentami zverejnenými na stránke minedu, vrátane hlavného Národného štandardu finančnej gramotnosti verzie 1.2, metodikou finančnej gramotnosti a ďalšími zdrojmi, ktoré sme prešli počas stretnutia, rovnako tak analyzovali vhodnosť ich aplikácie pre potreby strednej školy.

Aktualizovať zapracované témy národného štandardu finančnej gramotnosti do tabuľky k tematickým výchovno – vzdelávacím plánom podľa vzoru Tabuľka č.1 tohto dokumentu.

Terminológia vybraná v odborných textoch jednotlivých predmetov kladie dôraz na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou.

Predpokladáme, že žiak:

- bude ovládať pojmy vyskytujúce sa v jednotlivých témach,
- toto ovládanie znamená, že žiak - rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú,
- vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí, vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať).

Odporúčame, aby sa členovia klubu, podelili so svojimi skúsenosťami ohľadom tvorby didaktických testov s kolegami vo svojich predmetových komisiách.

Aby využívali nadobudnuté vedomosti aj pri tvorbe didaktických testov v ostatných predmetoch.

Využívali vytvorené testy na finančnú gramotnosť na triednických a zastupovaných hodinách.

Naše skúsenosti hovoria, že schopnosť stredoškolských študentov správne aplikovať teoretické vedomosti a spravovať svoje peniaze nie je na požadovanej úrovni. Stredoškooláci si často neuvedomujú potrebu vytvárania finančnej rezervy a dôležitosť vytvárania úspor. Stredné školy musia aktívne vyhľadávať a implementovať nové postupy, formy a metódy vo vzdelávacom procese. Mali by sme vytvárať väčší priestor pre využitie moderných vyučovacích metód zameraných na zlepšenie praktických zručností študentov v oblasti finančnej gramotnosti. Tradičné metódy zamerané na získavanie encyklopedických vedomostí sa ukazujú ako prežitie. Mali by sme motivovať a povzbudzovať nadaných študentov, ktorí následne budú motivovať svojich spolužiakov a kamarátov. Vytváranie praktických zručností študentov musí sa stať našim hlavným cieľom.

Pri online vyučovaní, ktoré v súčasnosti prebieha sa niektoré spomínané aktivizujúce metódy učenia nedajú aplikovať alebo aplikovať veľmi ťažko. Výber metódy závisí okrem iného aj od aprobačie učiteľa, resp. od dotácie online hodín z daného predmetu počas dištančnej výuky.

Členovia klubu sa dohodli, že vyskúšajú aktivizujúce metódy na svojich vyučovacích hodinách, a následne sa podelili so svojimi skúsenosťami nielen s ostatnými členmi, či v rámci PKFG, ale aj členmi ostatných pedagogických klubov.

Využívať nadobudnuté vedomosti pri práci s tabuľkami a grafmi je prínosom pri analýze aj aplikácií úloh z FG a využívanie tohto editora aj v ostatných predmetoch prípadne na zastupovaných alebo triednických hodinách.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Dana Janečková
12. Dátum	24.1.2021
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslav Bujda
15. Dátum	28.1.2021
16. Podpis	